

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэклы

№ 138 (21867)

2019-рэ ильэс

ГЪУБДЖ

ШЫШХЪЭИУМ и 6

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭЛ
къихэтыутыгъехэр ыкли
нэмыхи къэбархэр
тисайт ижүүгүотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Загъэпсэфы, япсауныгъэ ағъэпытэ

Мыекъопэ районым ит псэуплэу Каменномостскэм дэт зыгъэпсэфыпэхэу «Лань» ыкли «Горный» зыфиохэрэм Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат тыгъуасэ ашылагъ, кілэцыкъухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ зерагъакъорэр, ахэм ящынэгъончагъэ зэрээхэщагъэр зэригъэлъэгъуг.

Республикэм и Лышъхъэ игъусагъэх Адыгейм и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковар, Мыекъопэ районым иадминистрацие ипащэ Олег Топоровыр, АР-м юфшэннымкэ ыкли социаль-на хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ иллыхъэр, нэмыхи хэри.

Республикэ лагерэу «Лань» зыфилорэм щыгэгъэ аэрэ сабый купитлум языгъэпсэфыгъо аухыгъ, ящэнэрэ чэзыури мы мафэхэм зэфашыжьыщ. Республиком ичыпэ зэфешхъафхэм къарыкыгъэ кілэцыкъу 300-мэ джыре

уахътэм мыш зыщагъэпсэфы ыкли япсауныгъэ щагъэпытэ. Лагерыр зэрээтэгъэпсэхъагъэм, кілэцыкъухэм зэрифэшьушашу загъэпсэфынымкэ аш амалэу іккэлхэм республикэм ипащэ зашигъэгъозагъ ыкли ылъэгъуяа осэшү фишыгъ. Джаш фэдэу кілэлэпхъэм, кілэцыкъухэм гущыгъэ зэрээхэщагъэм егъэрэзэхэмэ иллакъигъ.

Мыш ыуж авшээрэ классхэм арыс кілэлэджаклохъу лагерым щыгэхэр об-щественнэ движениеу «Юнарнием»

зэрэхахъэхэрэм фэгъэхыгъэ мэфэклэхъа бээм Адыгейм и Лышъхъэ къыщыгүшүүээ, республикэм ичыпэ анахь дахэу Мыекъопэ районым къышызэрэу-гъоийгэ кілэцыкъухэм шүүфэс гущыгъэхэмкэ закынхыгъэзагъ. Языгъэпсэфыгъо уахътэ шүүагъэ къызэртищим ыкли япсауныгъэ зэрэгэптищим даклоу, клочлакъе ялэу йоныгъом и 1-м ильесыкъе еджэйтуррагъэжъэжынэу къафэльдэуагъ.

— Непэ тикілэеджэклю 30 «Юнарнием» исатырэ хэхъэх. Мы обще-ственнэ движением мэхъянэшхо

етэты, тапэки аш Іэпилэгъу тыфэхъуущт. Хэгъэгум ипатриот ныбжыкъи-кіхэр, шүүшэнэр зигъогогъухэр арыхмы организацием зэрипхыхэрэр. Ныбжыкъи-кіхэм ялофыгъохэм апэхухъэрээ мылькур фэдитф фэдизкээ нахыбээ тшыгъэ, аш түквышмыуцуу, къыт-кіхухъэрээ лээжжэм Іэпилэгъу тафэхъуущт, ахэр арых тинеуущырэ мафэлъызыгъэкіотэштхэр, тигугъаплэхэрээ зэтхыхэрэр, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

(Икіух я 2-рэ нэклуб. ит).

Загъэпсэфы, япсауныгъэ агъэпытэ

(Икъух).

Яхэгъэгу, яреступлике шу альгэйоу, шольтырим хэхьонхэхэр ышынхэм акуячэ зэрэхылэштымкэ ныбжыкхэхэм гүшүэ къатыгь ыкы организацием щыщ хуугъэх. Общественнаа движением хахъэхэрэм къафэгушуагь «Юнарнием» икъутамэе республикэм щыэм ипаще ишшэрильхэр зыгъэцкээрэ Джалымкэо Азмет.

Къумпыл Мурат къелцыкхээр зэрэс унхэр къыплынхъягъэх, сабийхэм гүшүэгэ афэхъууг, къыздыгъэ чынпэхэм, анахъэу агу рихырэм защигъэльзогъ.

— Къелцыкхэм языгъэпсэфыгъо уахъэ зэрэгэко ѿтим ильэс къэс мэхъанашо ётэти, — къыуагь Къумпыл Мурат. — Зыныбжь имыкугъэхэм а зы уахътэм мыщ зыщаагъэпсэфын зэральэкырэм ишшуагъэкэ зэрэшэх, гүшүэгэ зэфэхъуух, зэдэджэгх. Тапэки мыщ фэдэ зэлукэгъу-зэдэгүшүэгъухэр зэхатшэхээ тшыши, республикэм ишшакэ тинибжы-

къэхэр къыхэдгэлэжьэнхэм, ахэм ягууэхэр дгъэфедэнхэм мэхъанашо ёттышт.

Хэбзэхуумэкло ыкы дзэ къулькъухэм ащаагъэфедэрэ лашхэм, джащ фэдэу адигэ

фыпш «Горный» зыфиорэм еклонлагь. Непэ мыщ нэбгырэ 360-мэ зыщаагъэпсэфы, аужирэ сменэр шышхъэум и 8-м зэфашыжышт.

Лагерим иофышаэхэм къы-

льэпкь йэмэ-псымэхэм якъэгъэлэгъонэу лагерим щызэхашаа гэхэм республикэм ипаще шлогъэшэгъонэу яптыгь.

Мы лагерим зыщээ нэуж Адыгейим и Лышихъэ зыгъэпсэ-

зераагъэхэмкэ, вожатэу мыщ юф щызышэхэрээр зэкэ рагъэджаагъэх, тренинг зэфешхъафхэр арагъэшыгъэх, къелцыкхэм языгъэпсэфыгъо уахъэ зынэгъончуу зэрэгэко ѿтим хэшшикы фыри.

Хъакиэу къафекуагъэхэм алае ныбжыкхэм ордхэр къауагъэх, къэшьуагъэх, пстэури зэрэгэчэфыгъэх. Лагерим щыэ къелцыкло гүшүэгэ тыйзфэхуугъэхэм зэклэми зэдьрагъаштэу мыр агу зэрэрихырэр республикэм ипаще къыралуагь, къэклорэ ильэсми къэклонхэр зэрфаехэри ягүшүэ зыщыхагъэшыгь.

Къумпыл Мурат лагерим къикоц, къелцыкхэм яуахъэ зыщаагъэхорэ чыпшэхэр къылтихъаагъэх. Мыр шэххэшэхэм адиштэу зэрэгэпсэгъэр игуулзуу къыхигъэшыгь, ашкэ юфышэхэм зэклэми афэрэзагь.

Сурэтхэр А. Гусевым тирихыгъэх.

АР-м юфшэнимкэ ыкы социальнаа хэхьоныгъэмкэ и Министерствээ зэригъэнэфагъэмкэ, зыгъэпсэфыгъо уахътэм къелцыкхэм ящынэгъончагьэ къеухуумэгъэныр, ыпэрэ ильэхэм къэгъэльэгъонэу яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

зераагъягъэхэмкэ, вожатэу мыщ юф щызышэхэрээр зэкэ рагъэджаагъэх, тренинг зэфешхъафхэр арагъэшыгъэх, къелцыкхэм языгъэпсэфыгъо уахъэ зынэгъончуу зэрэгэко ѿтим хэшшикы фыри.

Хэбзэхуумэкло ыкы дзэ къулькъухэм ащаагъэфедэрэ лашхэм, джащ фэдэу адигэ

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

изэхэшэн организации 94-рэ хэлажьэ. Джащ фэдэу хы Шуцэ ѡшьом щыэ учреждении 2-мэ республикэм икъелцыкхэм защаагъэпсэфын амал яагъэхэм къащамыгъэкэнры, щыэнэгъэм чыпш «Кын ригъэцогъэ унагъохэм къарыкырэ къелцыкхэм анахъэу анаэ атырагъэтыныр япшьэриль шхъяа.

Шыгуу къэдгэкыжын, 2019-рэ ильэсм тельйтэгээ зыгъэпсэфын кампионер мэкьюогъум

АР-м и Парламент

Джэпсалъэкэ зафагъэзагъ

Къэкырэ уц шоу амброзилем «иуахътэ» къизэрихъагъэм, аш зэрарыбэ къизэрихъирэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм зэхэсыгъо джырэблагъэ илагъэм щитегущылагъэх, аш игъекъодын нахь чанэу дэлжъэнхэу къизшиорэ Джэпсалъэкэ республике къэралыгъо ыкли чыпэ зыгъэорышэжъыпэ хэбзэ къулукъухэм, зэкэ цыфхэм зафагъэз

Парламентым иофшэн аш щиухыгъэп. Аш и Тхъаматэ Владимир Нарожнэм джэпсалъэм къышилохэрэм ягъэцкъи, амброзилем пешуекъорэ иофхъабзэхэр нахь гъэпсынкъэзэнхэм афэгъэхъыгъэ зэхэсыгъо нэужим зэхищагъ. Депутатхэр, псауныгъэр къэхъумгъэнымкэ ыкли мэкъумэш хъизмэтымкэ министерствэхэм, тыхъэзыуцхъэрэ дунаим икъэхъумэнкэ ыкли чыопсым икъэкъиапэхэмкэ АР-м и Комитет, Роспотребнадзорым АР-мкэ и Гъэйорышланпэ, Росприроднадзорым Краснодар краимкэ ыкли Адыгейимкэ и Гъэйорышланпэ, ФБУ-у «Центр агрехимической службы «Адыгейский» зыфилорэм, нэмькэ къулукъухэм ялъялохэр аш хэлэжъагъэх.

Парламентим и Тхъаматэ зэхэсыгъор къизэуихызэ, амброзилем республикем ичигуухэр зэрээлъикъухэрэм, чыг ыкли хэтэ къэгъэкын товариществэхэм зэльяубытыре чыгухэм къизэращыкъирэм тэ, цыфхэм, тимысайэ хэльэу зэрилтиэрэм къыкыгъэтхъыгъ.

Мы уц шоу псауныгъэм лъэшэу зэрар къифэзыхъирэм игъекъодын 1-пэдэлэл тшыгъэ, ары «шхъяфит хуу-гъэу» пстэури зыкызэлъиубытырэр,

«къизкыттекъорэр», — къыуагъ аш. — Ар зэрэмтэрэзим Io хэльэп. Аш фэшл амброзилем тызэрээдебэнэшт шыкъемкэ тызэрэдэгэшнэу ары тызкызэрэугъоигъэр.

Къулукъу ыкли ведомствэ пэпчь ам-

брозилем пешуекъогъэнымкэ пшэрыльеу илэхэр гъэцкъялагъэ зэрэхъухэрэм, тапэкэ зэшшуахынэу агъэнэфагъэхэм ахэм ялъякоу зэхэсыгъом хэлажъэхэрэ къатегущылагъэх. Мы уц шоим республикэр зэрээлъикъуугъэр, зэрареу къыхырэр

нахьыбэ зэрэхъугъэр гумэкъыгъо инэу зэрэштыр ахэм къыхагъэшыгъ.

Джащ фэдэу зэкэми зэдьрагъаштэу къауагъэр, лъыплъэко органхэм хэзыгъэ имылэу яофшэн агъэцкъялагъэми, цыфхэр амброзилем игъекъодын нахь чанэу пымлыхэмэ, шуагъэ макъеу къизеритыщтыр ары. Анахьэу чыгулах зилэхэр е бэджэндэу зыштагъэхэр ары ар зыфгъэхъыгъэр. А чыгухэм янахыбэр уц шоим зэлъикъуугъэр, ау зиенхэр зэрэгэуунэфыгъуа къыхэкъыкэ, риупкынэу фагъэпытэн е пшъэдэкъыжэхъын альэкъирэп. Амброзиер игъом изымыупкыхэрэм тазырэу атыштыр нахьыбэ шыгъэнным ыкли чыгулах эхъяжъотын пыль шапхъэхэм зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэхэнхэм афэгъэхъыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр штэгъэнхэхэр игоу къэгущылагъэхэм альягыгъ.

— Къэкырэ уц шойхэм ягъэкъодын АР-м и Лышхээ лъэшэу ынаа тет, зэхэсыгъохэм, зэлүкэгъухэм бэрэ къащыкъегъэтхы. Арыш, мы лъэнкъомкэ федэ къэзыхышт предложение пстэуими къизерадыригъэштэштим Io хэльэп, — къыуагъ Парламентим и Тхъаматэ.

— Лъыплъэко къулукъухэм ялъялохэр нахьыбэу цыфхэм аххэханхэ, яофир зытетыр агурагъэон фаеу сэлъытэ. Аш имызакъоу, къэбар жууцэд иамалхэми нахь апэблагъэрэ мы лъэнкъомкэ яофир адшүшэн фае.

Владимир Нарожнэм предложениеу къахыгъэхэм яоф адашэштэу ыуагъ, иофхъабзэу агъэнэфагъэхэр загъэцакъэхэр ынж джыри ээ зэлүкэнхэшь, зэпстэури зэрээфахысигыштэштим, ахэм къапкырыкыхээзэ нэужим ашэштэштэхэр зэрагъэнэфэштим къыкыгъэтхъыгъ.

Лъыпидзагъэу

Мэкъумэш чыгухэм язытет, ахэм лэжыгъэшшу нахьыбэу къащыкъынам пае шэгъэн фаехэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм мыгъэ бэрэ щитегущылагъэх.

Аш ипащэхэм муниципальнэ образованиехэм ашыцьбэхэр къызакуухъэхэм анахьыбэу зигугуу ашыгъэхэм ашыць рестобликем имэкуумэш чыгухэм кислотностэу ахэлтиэр ины зэрэхъугъэр, ар дэмгъэзэхъыжымэ лэжыгъэу къахыжъырэм ибагы, изытети къизэращыкъицтэйр.

Джыри мары ыпэкэ зэргүгүшылагъэхэм лъыпидзагъэу мы яофиром фэгъэхъыгъэ зэхэсыгъо АР-м и Парламент и Тхъаматэ Владимир Нарожнэмэр аш игуадзэу Шъэо Аскэррэ Туецжээ районым блэкыгъэ тхъамафэм щизэхашагъ. Аш тыщызгъэгъозагъэр Парламентим ипресс-къулукъу.

Зэхэсыгъом АР-м мэкъумэштимкэ иминистрэу Владимир Свеженец, ФБУ-у «Центр агрехимической службы «Адыгейский» зыфилорэм ипащэу Шъхъащэко Фатимэ, йахъзэхэль обществэу «Кие-во-Жураки АПК» зыфилорэм ипащэхэр, нэмькъицхэр къыхагъэлэжъагъэх.

Анахьыбэу кислотностыр зыдэштыр эхэм мы районыр ашыць. Шъоки имылэу охтэ благъэм елэзэнхэ фаеу гектар 500 аш щагъэнэфагъ. Ау ар пыутэу къизэрдэммыкъицтэйр ары ылжихъанхэу зыкъемыхъурэр. Гүштээм пае, кислотностыр хэкъынам пае етэф, фосфор е гипс зэхэшыхъагъэ атепкъэн фае.

Аш мылъкушхо тэфэ. Кислотностыр хэзыгъэкыщ чыгъашуухэм ялэгъэхэн мэкъумэш хъизмэтшланпэл пэуигэхъагъэм къельгэзэжъыгъэным фытгъэпсихъагъэу къэралыгъо программэ 2019-рэ илээсийм къышуублагъэу щылэхуугъэ. Аш шуагъэу хэлтиэр къыхагъэшызэ, техникэу мы иофхъабзэхэм яшыкъялагъэр зэрэмтэйм къыхэкъыкэ мэкъумэш хъизмэтшланпэхэм ар зэрэмтэйм яшыкъицтэйр районым ипащэхэм шхъэхийгъэу къало.

Зэхэсыгъом хэлажъэхэрэм яеплъялъяхэр къыралотыкыгъэх. Ахэр зэфэшхъафыгъэх. Районым имэкуумэш чыгухэр зыпкэ игъэуцожыгъэхэр охтэ благъэм егъэжьгээн фаеу зэрэштэйр ары зэкэми зэдьрагъаштэу къыхагъэшыгъээр. Кислотностыр зэрэиним иягъекэ лэжыгъэу къырахыжъырэм илээс къэс къышэкъэ.

Къэралыгъо программэм хэлэжъэн амал зилэу муниципальнэ образованиею щылээр акционер обществэу «Кие-во-Жураки» ары нылэп. Аш илъялохэр зэхэсыгъом хэлэжъэнхэм ары ушхъяагъу шхъяа фэхъугъэр. Гектар 500-у агъэнэфагъэм щыщэу 250-мэ кислотностыр ахэгъэкыгъэным яоф дишэнэу хъизмэтшланпэл ипащэхэм пшъэрыль аштагъ.

Адрэ къанэрэм яоф дэзэшшэштэу илээштэу афэхъуутых.

Иофшэнхэр заухыхэкэ ахэр зэрээшуахыгъэмкэ, къэралыгъо программэм къизераделагъэмкэ нэмькэ мэкъумэш хъизмэтшланпэхэм адэгощэнхэм пае, мы яофиром фэгъэхъыгъэ зэлүкэгъу зэхажэнэу рахьуухъагъ.

Зыщымкээр гектар мини 116-р ары. Кислотностыр хэкъынам пае чыгум итээштэу афэхъуутых. Кислотностыр хэкъынам пае чыгум итээштэу афэхъуутых.

ХҮҮТ Нэфсэт.

ШОН ПЫТЭХЭМ ащытгэжъугъэухъумэх

Аужырэ ильэсхэм цыфхэр льшэу шон пытэхэм апышагъэх зэрэхъурэм гумэкыгуабэ кызыдехы. Ахэм анах шхьалер ныбжыкэхэми ешноним льшэу зыфацэи зэрэхъугъэр ары.

Зыныбж имыкъугъэхэр ешноним пыщэгъэнхэм льапсэ фэхъухэрэм унагъор зэу ащыщ. Гушылэм пае, мэфэкл мафэхэм е хвакл унагъом кызеблагъэрэм шон пытэхэр зытет лэнэ шыгъэм пэсхэу зэрэгчэфхэр сабийхэм алъэгъу, ашогъашэгъон мэхъу. Нэужым а чэфигъор къэзытырэр аупльекунэурагъажэ.

Джащ фэдэу зигугуу къэпшымэ хүшт гурыт еджаплэр къэзыуухэрэм афашырэ пчыхээхэхэми шон пытэхэр къизэрощеклорыр. Нытихэми, кэлэгэйдажхэми ар алъэттуу, нахыбэрэмкэ «анэ ауплыцы». Бэрэ кыхэкы нытихэри тэрэхэу, ишыкэгъэ гъесэптихыдэр якалэхэм арапалоу, гъогу мэзинкэ тыращэнхэмкэ амалеу щылэр кызфагъэфедэми, ныбжыкэхэр шхьафы зыхъухэу, ныбджехэр дэйхэр уцогуу зашыхэкэ гъогу пхэнджым тэххэхэу. Хэтрэ цыфи ипсихологии, изэхшылк маклэп елтыгъэр. Ицыкгүюм кызегъэжъягъэу дэимрэ дэгъумэр сабийм зехгэбэгъэшыкынэу щыт.

Гухэкл нахь мышеми, бэмэ шоныр яцыэнгъэ изылахъеу хъугъэ. Ашкэ загъэпсэфэу, яухтэ чэфэу агъаклоу алъитэ. Ау зизэхшылк нахь куухэм шоныр наркотик лъепкэу псаунгъэр зээшызыгъакохэрэм зэращыр дэгъоу къагурэло. Этиловэ спиртыр зыхэт шонхэм льшэу шум, тхабылым ыкли гу-лъынтэ зэхэтхэм зэраршико арахы. Анахьеу шхьекуцимрэ психикэмрэ ар «зэрэяр» тиньжыкэхэм агурдэгъэон фае. Ешуюакло хъугъэхэм уялтыими ольэгъу: ахэр губжыхэхэу, псынкэу кызканхэхэу щытых.

Гухэкыншо хъухэрэм ащыщ цыф еджегъабэ, гъесэгъабэ

«бэшэрэбым зэрикгуадэрэр». Ящылэнгъэклэ гукъа горэ кызяхъуллэклэ, ешнонимкэ зытырагъэо алоэ, «гъэры» хъуллэх. Джащ фэдэ тхамыклагьом тиньжыкэхэр ащытухъумэнхэр – пшъериль шхьа.

Ныбж зиэхэми, зыныбж имыкъугъэхэми тшлэн фае хэбзэгъэуцугъэр тыукумэ пшъедэклэж зэрэхъыштым имызакью, зиягъэ къэлор шэнхэр кызхэтхымыгъафхэмэ тилсаунгъэ кызэрэхъумэштыр. Къэралыгъуабхэм афэдэу Урысюеми зыныбж имыкъугъэхэм шон пытэхэр арашэнхэ фимытхэу ашыгъ. Сыда пломэ ныбжыкэл ылкышишоп ешноним льшэу зэшегъякъо. Медикхэм зэрагъеунэфыгъэмкэ, зыныбж имыкъугъэр нахь псынкэу ешуюакло мэхъу, иакыл кызшкэ.

Социальне лъэнхыкъом уегупшисами щынэгъуабэ ашкыхэкы – ешогъэ лэтахъом бзэджешлэгъэ хъылъэхэр зэриханхэ елъекы: хъункээн, укын, бзылъфыгъэм ебенён.

Джырэ урысые правэм зэрэшальтиэрэмкэ, ахэр администривнэ хэбзэуцюонгъэхэп, бзэджешлэгъэ хъылъэх.

Хэта зыхы- рэр, сид фэдэ пшъедэклыжъа рагъэхырэр?

Ешноним пэуцужыгъэнимкэ къэралыгъом зэрихъэрэ политикэм кыдэлдэлти зыныбж имыкъугъэхэр аш пызышхээрэм пшъедэклыж гъэнэфагъэхэр ягъэхыгъэни – тазыреу сомэ мин 1,5-м кызегъэжъагъэу мини 3-м нэс, ахэр нытихэу е нэмыкэу зыгъасэхэу, зыпухэу кызычлэклэ, тазырыр нахьыб – сомэ мини 4 – 5. Зыныбж имыкъугъэу алъитэрэр ильэс 18 мыхъугъэр ары.

Мы хэбзэгъэуцугъэр ятлонэрэу е ящэнэрэу зыукохэрэм угловнэ пшъедэклыж арагъэхынэу. Урысы Федерацим закон щаштаг (Уголовнэ кодексим ия 151-рэ статья). Аш кызэрэшиорэмкэ, зыныбж

икъугъэу сабыир шон пытэхэм афэзыщэрэм пшъедэклыжъэу ыхыншт: сыхват 480-м нэсирэ шлокл зимиэлофшэнхэр; ильэсийм кызегъэжъагъэу ильэситум нэс лоффшэнхэр; мэзи 3 – 6 хапс; ильэси 4-м нэсэу хапс.

Ильэс 18 мыхъугъэм шон пытэхэр ращэнхэ фитхэр. УФ-м и Кодекс кызэрэдильтиэрэмкэ, хэбзэгъэуцугъэр зыукохэрэм администривнэ тазырхэр рағыщынх:

— цыф кызэрэрикло — сомэ мин 30-м кызегъэжъагъэу 50-м нэс;

— йнатэ зыыгым — сомэ мини 100 — 200;

— лоффшаплэм — сомэ мин 300 — 500.

Зэрэхъурэмкэ, зыныбж имыкъугъэм тучаным пивэ е аркь бэшэрэб кызыщиращагъэмэ, тучантесим пшъедэклыж рагъэхыншт, аш кыкэлэклэ щаплэ чылдэл ищаэ, нэүжым ежь щаплэм (фирмэм шон ёнцэниймээ фитынгъэ къезытырэ лицензиер лахын алъэклышт). Коммерческе предприятие захьохэр арэл агъэпшийнхэрэр, гъунэгъу-самогонщикым зыныбж имыкъугъэм бэшэрэб зыришкэ, тлогтогогьоу пшъедэклыж ыхыншт, щэнимкэ фитынгъэ зэrimылэр кыхэхь.

Мы хэбзэгъэуцугъэр ары Адыгейим нахь щаукью хэгээгүү клоц лоффшэмкэ Министерствэм ипресс-кулыкъу кызыштаулагъэр. 2019-рэ ильэсийм имэзих штэмэ, хэбзэнчэу шон пытэхэр зыщэрэ унагъохэм алъэнхээкэ протокол 39-рэ республикэм шатхыгъ, аш щыщэу 5-р зыныбж имыкъугъэхэм зэрарашагъэм фэш.

Икыгъэ тхамафэм Мыекүупэ итучанхэм ащыщ кэлэл лэтахъоу я 9-рэ классым исым

шон пытэрэ тутынрэ тучантесим рищагъэхэу участковэм ыгъеунэфыгъ. Мы уахтэм уллэкунхэр maklo, а шаклом хэбзэгъэуцугъэр пчагъэрэ ыукууагъэ зыхыкэ, администривнэ тазыркэ хэкыщтэп, уголовнэ пшъедэклыж къежэшт.

Шон пытэхэр ащэн зыышфимытхэр

Шольыр пэпчэ зэфэшхьяфуу уахтэр щагъэнэфагъ. Адыгейим ар зэрэшынтыр мыш фэд: пчыхэм сыхьатыр 23-м кызегъэжъагъэу пчэдыхжым 11-м нэс. А шапхэр зыукохъэ нэбгыри 6 мы ильэсийм имэзих агъеунэфыгъ. Йоныгъом и 1-м ыкыл мэкууогъум и 1-м чэш-зымафэр екыфэ ащхэрэр.

Аш емьльтыгъэу, ешьотым, сидэу щытми, ар кызэлкегъахъэ. Мысагъэ фэпльэгъунэ щыт тучантесэу цыфым ыныбж зэrimыкъугъэр ыльэгъузэ шонхэр кызыщхэрэм.

Гумэклыжуабэ кызэхэклырэ лоффигугуу къэтшыгъэр. Тисайдыгъэхэйм автоинспекции икъулыкъушлэхэм медицинэм иоффшлэхэр ягусэхэу пэшорыгъэш лоффхабзэ М-4 «Дон» зыфиорэ автомобиль гъогум щызэхащагъ.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

Игъом загъэпсэфынным кыфэджагъэх

Хылъэзещэ транспортым илажьекэ гъогу хъугъэ-шагъэу Адыгейим щыхъухэрэм кыащыгъэлэгъэним фэшл Теуцожь районым и Къэралыгъо автоинспекции икъулыкъушлэхэм медицинэм иоффшлэхэр ягусэхэу пэшорыгъэш лоффхабзэ М-4 «Дон» зыфиорэ автомобиль гъогум щызэхащагъ.

Хылъэзещэ машинэшхохэм арысхэр чыжьэу ыкли бэрэ зэрэзеклохэрэм кыхэкэу ясакынгъэ кышыкэу мэхъу, зэрэчэхэрэм ильэшыгъэ гу лъамытэу бэрэ кыхэкы. Тхамыклагъохэр къэмыхъунхэм фэшл а шапхъэхэм мэхъанэ гъогум зэрэшырэл ыкли шлокл имылэу зэрагъэцэлэнхэ фаер полицейскэхэм ахэм агу кыагъэклыжыгъ. Неущ фэдэм гъогу тэхващхэу шон пытэхэр зэрамыхылэнхэр арапуагъ.

Джащ фэдэу лоффшэним пыль уахтэм ишапхъэхэр амыукионхэу, зызэрагъэпсэфынтым нахь хагъэхъон зэрэфаер водительхэм агурагъэуагъ.

Медицинэ иоффшлэхэм водительхэм зэдэгүүшлэгъухэр адашыгъэх, япсаунгъэ изытэу аупльэгъ.

Шуагъэ къафэзыхышт гүшүэхэр арапуагъэх. Инспекторхэм кыагъэхъязырэгъэ гуцэгъэцэлж тхыгъэхэр водительхэм аратыгъэх.

ЯТЭ ИЛДАГЬО ҮГҮЭДЭХАГЬ

Теуцожь районымкээ Джэджэхъаблэ щыпсэурэ
Джармэко Кимэ лыгъэчээ зэо бэлахым
итхъамыклагьо зэхэзышлагъэхэм, гъэблэшхом
икъининыхъохэр зыпеклэкыгъэхэм ашыщ. Кын ыльгъузэ
кызызэрэтэджыгъэми, егъэджэн-пүнүгъэм иветеранэу
зэрэшти ми сащыгуаз ныбджэгъубэу илхэм сащышиш.

Дунэе кын бэлахыгь тыкызыхэнэ-
гъягъэр. Тиэ щылагъэп. Тиан ныбжыкыэ
дэдаг. Ауми, ыгу ыгъэкодыгъэп, тигъэ-
нэтупцлагъэп. Еджаагьо щымытыгъэми,
унэгъо лэжээкло-псэуакло кыкыгъэти,
зымы тыригъэхъопсагъэп. Апэу колхозын
хэхъагъэхэм ашыщыгь, лэжагъэ, пыта-
гъэ кызыгъэфагь. Тэри тыздыригъяэзэ
типүгь, тилэхъигь. Непи сцыгъупшэрэп,
сыщээфи сцыгъупшштэп сцыкылоу
гээстныхъэ къэтхынену Мэртэ мэз
сзыдишагъэу куамэр кытефи зэрэгы-
гъягъэр.

**Корр.: Нэмэцхэм тызаштэгъэгэ
льхъаныр къэошгъэжь?**

Дж. К.: Къесэшгъэжь. Нэмэц чылэм
къыдэхъагъэп. Тиуни, тигъунэнхъум
адэжьи исыгъэхэр румынхъ, чехыгъэх,
словакыгъэх. Яягъэ кытагъэгъигъэп.
Ау былым плашъэми, мэлыми, чэт-тхъа-
чтими щагум дэтыр, ежхэм яем фэдэу,
къюмушчыгъэу зыфаар дащыщыгь.
Зыгорэ япоу адэштигъэп.

Самолет къэтларкъор бэрэ кытш-
хъархъэштигь. Нэшьюкье іэгъо-блэгъум
къихъэу ымакъэ зызеххэтигъэ, тигъунэн-
хъум чыунену ашыгъэм тычлэлдэжы-
гъягъэр.

**Корр.: Адэ 1947-рэ ильэсийм щыгъэ
гъэблэшхом сидэүштэу уянэ
шүхүүшгъэжь?**

Дж. К.: Ар лъхъэнэ тхъамыкгъо-
шхуагь, ау тэ тиан аши тыхишигъэгь.
Чэм дэгүу тиагъ, щэштуагъэ. Тиан
тхъур харьиплэм фэдэу ышыти, щхуум
дтыгъэхшигъэгь. Клэмгүе лэсэу коти,
лэжыгъэр тамэкэ къирхыгъэгь. Ахъ-
щэ щылагъэп. Тята щыгъын дэгүухэр
илагъэх, джахэр ыхыхээ лэжыгъэкэ
къихъожишигъэгь.

Зыкызыгъэштэй...

1954-рэ ильэсийм я 9-рэ классын
раши дээ къулькуум ашгэгъагь. Украинаэм
ильэсийрэ мэзицэри къэти чылэм кы-
зегъэзэжьим, зы мафи тыримыгъашэу
колхозым иоф щишэнэу, янэ тхъамыкгъэ
іэпилэгъу фэхъунену ригъэжьагь. Апэ
Нэхэе Андзаур, етланэ Хашхуанэко Юсыг
игъусэу бригадирим бжыхъасэу
къафыниутыгъэм чэцьирэ чэмхэр щагъэ-
хуущицьгъэ. Чэц шахьюу заулэрэ иоф
ышагъ, нэмэкэу зыфагъазэхэрэри
ыгъэцакицьгъэ.

— Къуджырим чэтэг горэ итагъ,
— щхыээ къеотэжы Кимэ. — Аш чэ-
цьирэ джынхэр шэуджыхэу алоти, къэ-
рэгтэгэлэ афакоцтагъэхэп. Аши мэзицэ
сизакьюу сисыгъ, зи кысэхъулагъэп.
Джащ фэдэу сиздамыгъэуагъэрэ са-
мыгъэшэгъэ иофшэнэ колхозым илэп.

Нэужым Къунчыкъохъаблэ узэрэдэкээ
Пышшэ ныбэ экскаваторэу дэтым сыш-
нахыжь Мухьдинэ иоф щыргъашэти,
аш сизгуущагъ, іэпилэгъу сифэхъущицьгъэ,
учетыри фэсхъицьгъэ. А 1958-рэ ильэ-

сыр ары Гъобэкъуа кирэ мыжъо гъо-
тур зытшыгъагъэр. «Уемыдже хъущтэп»
ыиуу, еджаплэм сышнахыжь сичигъ-
хажыгъ. Ар 1959-рэ ильэсийм кы-
зызеххум, аш лыпытэу пединститутын
сүкүяга. 1963-рэ ильэсийм биолог сэ-
нхъхатыр сиэу аш сыкычиэкигъ.

Иофшэнэир Теуцожь районымкээ къу-
тырэу Калининым щыригъэжьагь. Гурыт
имыкъурэ еджаплэм идиректорыгъэр
Жэнэ Мэдин. Аш ильэсийш кыщилэжьа-
гъэу Джэджэхъаблэ къагъэклохъ, апэ
Иофшэнэимкэ (трудымкэ) урокхэр ари-
гъэхыгъ, етлан географиимкэ, тарихымкэ
ригъэджаагъэх, физрукугъ, во-
енрукугъ. Лэшэгъуу плланэм ехъурэ
егъэджэн-пүнүгъэм фэлжэгъагъэу пен-
сион куагъэ.

— А лъхъаным район гупчэр Тэ-
ххутэмыкъуа щылагъ, — elo Кимэ. —
Районны игурыт еджаплэхэм якэлэ-
еджаклохэм апа патриотическэ лагерь-
хэр ильэс къэс чылгээ зэфэшхъафхэм
ашызэхашщыгъэх. Ренэу ахэм ялашчу
сагъэнафээз бэрэ сащылагъ Инэми,
Нэчэрээзий, Красненскэми, нэмэкхэмэ.

Тыдэ загъакуу, зыщэлажи Джармэ-
ко Кимэ иштхъу аригъаозэ кызэ-
рихыгъээм фэшыххат пенсион зэклохым
«Иофшэнэм иветеран» зыфилор щыт-
хууцээр, райисполкомхэм, районхэм
яштихъу тхылъыбэ дэдээ ильэс зэкэлты-
клохэм къызэрэгфагъэшшошагъэхэр.
Ныбджэгъуу илэ хугъэхэм ашымы-
гъупшэу къыфытеох. Еджаплэм иоф
шишээ, къуаши Джэджэхъэблэ къоджэ
Советми ильэсийш исекретарыгъ.
Джэджэхъэблэ еджаплэми ипарторгани-
зация итхъамтагь.

— Институтын сзычыгэсми обще-
ственне иофшэнхэм сахэцэгъагь, —
игукъэкыжхъэм тащегъэштигъуа Кимэ.

— Къунчыкъохъаблэ Гыыш Шумафэ
институтын ипрофком ипэшагъ, сэ ире-
визионнэ комиссие сыртхамтагь.
Бжээшо Фатимэ чаныгъэ, хупхъагъэ.
Ар иофшэнхэм зэкэми якэлэшкыгъ.

Непи Кимэ ылон къодуу щымытэу,

зыфэмынэлосэ, хэшыкы зыфыримылэ
иофшэн щылэп. Унашхъэри ыиэтэшт,
газ, гучигъажъэхэми иоф аригъэшшт,
гучи чэухэри, нэмэкхэри ышышихъ,
имастерской іэмэ-псымэу чиэмийл
щылэп, ехъылээрэ зэкэ кыгъэчаныт,
инэ хэль пчэхэм ашышхэр ежь-ежы-
рэу зэблихъугъэх. Зыгорэм паэ зыми
ельэурэп, къеулэхэрэми адеэ. Хы-
блэмки, чылэмки ишлэгъэшхо кытэкы.
Джэджэхъаблэ и Мафэ хэдгээнүнфыкы
зэхъум, чылэ къидэхъэгъум стеллэшхуу
щытири, аш тетхагъэхэри зыгъэжъагъэ-
ри, зыгъэуцугъэри Ким, игъусагъэр
Нэхэе Андзаур.

Инагъу

Ишхъэгъусэу Мусльимэт Пэнэжы-

куаекэлэ Сэхътарыекъомэ япхуу. Мед-
техникимур кыуухыгъ, ильэс 44-рэ
медсестрау иоф ёшлагъ. Лъфыгъитлоу
зэдагьотыгъэхэр дахэу апугъэх, рагъ-
джаагъэх.

Аслын къэлэгъэдже институтын
испортфак кыуухыгъ, Урысыем спор-
тымкэ имастер, самбэмкэ тренерэу
Мыекъуапэ Ѣлжээ, лъфыгъитлоу ил.
Данэ медколледжыр кыуухыгъэу ашпшэ-
рэ еджаплэм ишлэнгъэхэм Ѣлжээ.
Долэти колледжым иоридническэ отде-
ление кыуухыгъ, институтын Ѣлжээ
дээм къулыкъу кыщихынену ашагъ.
Самбэмкэ мастер, Урысыем ихэшып-
кыгъэ командэ хэт.

Ятанэрэ лъфыгъэу Фатимэ Улапэкэ
Лыунахэм яныс. Аши къэлэгъэдже
институтыр кыуухыгъ. Иклалэу Азмэт
псөөльэшээ мэлажээ. Аш къыкэлэль-
корэ Алий Москва дэт Всероссийскэ
музыкальнэ академиим Ѣлжээ.

— Сцыгъупшэхэрэп сэзыгъэджаагъэ-
хэу, нэужым иоф зыдэсшлэжьагъэхэ
къэлэгъэджаагъэу Джармэко Нуухэ,
Хашхуанэко Хамедэ, Пхээчыяшэ
Шамсдинэ. Ахэр пүнгэгэ-гэсэнгъэхэм
кыфхэгъуа гээдэгъэхэм фэдагъэх.
Ар иофшэнхэм зэкэми якэлэшкыгъ.
— Адэ унэгъо иофшэнхэр?

— Ахэр уухынхэу щылэп, арыба мафэ
къэс тызыыптыр. Мары ольэгъу, зэкэ
дэгүу шхъае, етлан хэдгэххо тшлонгыу.
Тихатэ къабээ, жэм фэлхынену щыты-
могъэбагъэр щылэп, зыми тыщыкээрэп.
Былымышхохэр, тхъачэтхэр мыйгээ
тилэхэп, ау чэтхэр тихъоих.

Джары тигъээз иныбджэгъу Кимэ
зыфэдэр, ипсүүкээр, ишылаклэр. Унэгъо
зэкүүжээу чылгээн ашыщ.

НЭХЭЕ Рэмээн.

Ари хэмэтийми...

Джармэко Кимэ щыгъэзэйм игъогу
кын къээзкүгъэхэу, кын мыхуухын
хэтэу къэтэджыгъэхэм, нэужум еджи,
щыгъэзэйм игъогу тэрээ рыхлээз унэ-
гъо дахэ зышлагъэхэм, обществэм ицьф
перитхэм ясатырэ хэуцаагъэу, непэ
щысэтихыгъэлэхэдээ ашыщ.

Кимэ ятэу Джанчэрэе анах къэлэкэ
чанэу, апэрэ комсомольцуу 1930-рэ
ильэсхэм чылэм дэсигъэхэм ашыщыгъ.
Тэуехъаблэ дэтыштигъэ ильэсийлэх
къыуухыгъэхэм, Новочеркасске агын-
хыгъэхэйгъэхэм илхэмээгъэхэм
инспекторэу чылэм иоф щишигъэхэм.
Джа лъхъаным Ново-Черкасске гъогум
тетызэ сымаджэ тэхъухыгъэхэм, афэмгъэхъу
1935-рэ ильэсийм къэхъугъэкэ иящэнэрэ
сабьеу Кимэ мазэрэ ныкьорэ нахь
ынныбжъэу идунай ыхых.

— Тята ильэс 30 нахь кымыгъэш-
агъэу идунай ыхых, тиан тхъамыкгъэ
Курэм тыхъызыльхэхэнэ ильэс 28-рэ
нахь ынныбжъэгъэхэм, — къытфелүүтэй Кимэ.

— Зым нахь зыр нахь цыкылоу нэбгы-
риш тыхъущицьгъэ. Тышихъу нахьыжь
Къадырхъан ильэс зытфыхым итагъ.
Сышынахьыжъэу Мухьдинэ ильэсийш
ынныбжъыгъ, тята къышлэжьицьгъэ.

Зыныбжь хэклюгъэхэм зафагъэзагъ

Къатыбэу зэтет унэхэм ящагухэм ыкыи зыгъэпсэфыгъэхэм адэсхэу зыныбжь хэклюгъэхэм гъогурыкъоным
ишапхъэхэр агу къагъэкыжы ашыгъуа инспекторхэм заулагъэкагъ.

Зэдэгүүтэйгъур оклофе гъогу-транспорт хъугъэ-
хэхэм лъялсэу афэхъурэр нэжь-лужхъэм къафа-
тагъ.

шагъэхэр къемыгъэхъугъэнхэм иофыгъохэм атегу-
щыагъэх.

Машинэхэр зэрыклохэрэ гъогур зэпачы зыхъуу, аш
апэ ахэр щынэгъончхъэхэм еплынхэу зэрэштири

полицейскэхэм зыныбжь хэклюгъэхэм агу
къагъэкыжыгъ. Аш имызакъо, мэзэхэ уахтэм
нэфынэр къээзтигъэр пкыгъохэр агъэфедэнхэу ара-
ялаагъ.

Адыгэ тхаклохэу шышъхъэум къэхъугъэхэр

Литературэм зафэу щылэжъагъ

Лъепцэрышэ Хъалидэ Хыисэ ыкъор шэнэгъэ дэгүү зэзыгъэгъотыгъэу, гупшисэклэ амал инхэр зылэклэльгъ. Хъалидэ шышъхъэум и 1-м, 1938-рэ ильэсийн Тэхъутэмийн къышыгъу.

публиком итхаклохэр» зыфиорэ биографическ спрочникыр ытхыгъ.

Зэдээкынри къидэхъущигъ Хъалидэ. Натхьо Къадыр итхыльзэу «Цыф лылахэр» зыфилоу зэридзээгъигъэр 1993-рэ ильэсийн къидэгъигъ. Кошбэе Пшымафэ ирас-сказхэр урысыбзэклэ зэридзээгъигъэх «Детские игры» ылоу ыкъи 1991-рэ ильэсийн къыхаутыгъ.

Лъепцэрышэ Хъалидэ АР-м культурэмийн изаслуженэ юфышлагъ, Урсыем ижурналистхэм я Союз ыкъи УФ-м итхаклохэм я Союз 1997-рэ ильэсийн къышыублагъэу хэтигъ.

«Хъантэркъо «Лыхъужъир»

Лъепцэрышэ Хъалидэ иапэрэ тхильдэхары зэрэджаагъ: баснэхэр, гэсэпхэдэхэр, рассказ къекхэр, къэлэцны-къухэм апае пышсэхэр, сэмэркъеухэр къидэхъагъэх. Ахэм авторым къэхъукъэгъигъ, нэй-псыяягъ, хыилахъагъ, шьорышыгъигъ, нэмыкъ шэн дэйхэр, щынэгъэм хэхъухъэрэх-хэшьхъехэрэх илэубытгылхэу, ащеумысих.

Баснэхэр

Тхильзээр мыйн дэдэми, бэ дэтыр, ахэр зы тхильдэхары зэрэхъухъэрэх, баснэхэр япчыагъэклэ 40 фэдизых, ушьшигъ ахэл, уигултыгъ къагъэущи, уигупшигъ агъечаны.

Цокъэжъимрэ Цокъаклэмэр

Цокъэжъимрэ Цокъаклэмэр амышахаузэгогаагъэх. Цокъэжъимрэ ылъялэх къишэу, ылъялдакъэ къэссыхъэу итеплэ 1991-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Хъалидэ Адыгэ къэралыгъо къэлэгъэдже институтын филологиэмийн ифакультет иурсы отделение къыхыгъ, 1986-рэ ильэсийн филология шэнэгъэхэмийн кандидат хъугъэ. Журналистигъ, литературоведыгъ, критикигъ ыкъи тхаклохъагъ.

Юфтхъабзэу «Іэтахъ»

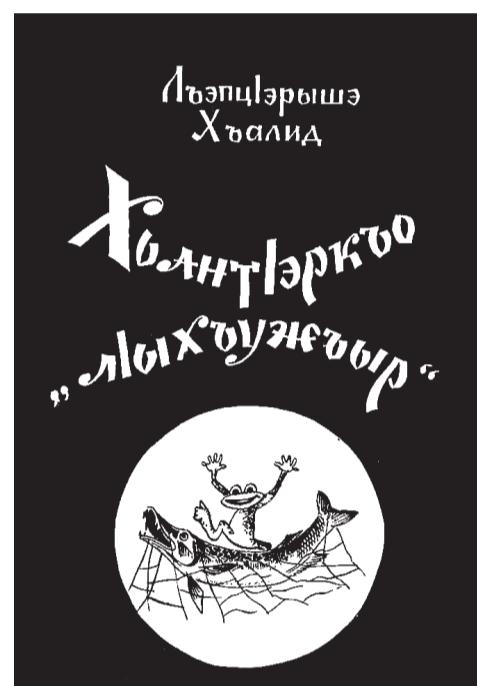
Адыгэим иполицейскэхэр нэшорыгъэш юфтхъабзэу «Іэтахъ». Унагъо» зыфиорэм хэлажъэх.

АР-м хэгъэгу клоц юфхэмийн и Министерствэ епхыгъэу юф зышигъээ. Общественнэ советын хэтхэр ягусэхэу. Мыеекъуапэ щыпсэурэ унагъохэу,

учетын щытхэм адэжь клохээ јышыгъэлэцэлэцэу зыщаагъэгъозагъ.

Хабээ зэрафэхъугъэу, зыныбжь имыкъу гэхэм яюфыгъохэмийн юф зышигъээ инспекторхэм анаэ зытырагъэтэгъэхэм ашыгъ ашхын язэмэ, ящикигъээ медицине илэпэгъур зэрагъотылээмэ ыкъи ильэсийн къекхэр еджэгъум фэхъазырхэмэ.

Полицием илофышигъэхэм джыри зэ

фэдэу синьбыжыкъагъ, сидэхагъ, — ыуягъ Цокъэжъым. — Ау сигъашээ зэрэгзэгъяагъэм сирэгъэгъожъэрэп: бэ згээшлагъэри, сльэгъугъэри, псынжъир сүүтээни къыхэгъигъ, алырэгъ шьабэм сүйтэу хъугъэ... Ушыгъэмэ, ори юаджи пльэгүн, эзгорэм сэш фэдэу хукужын — теплэйн джашыгъум плорэм...

— Ощ фэдэ сыхунэуи? — пагэу зызэшшигъигъ Цокъаклэм. — Сэ слощыр сэгэхээ: икъи санэл! Сапэр къыпхэтэкоу хэти урищыгъээжъа о...

Башэ темышээ Цокъаклэмэр оешхом хафи, лаев ыгъэшшэу. Зэгъушыжын зэкээзи, хэкъым хадзэжъигъ.

Цокъэжъимрэ инасын нэмыкъэу къычээгъ: ылъялдакъэ клаулэжъигъэу щагум ридэтих.

Уцуакъэми, уцыфими угу иуубытэмэ лют — уиньбыжыкъагъэ урьмылаг, уижь гэлэхэлэ.

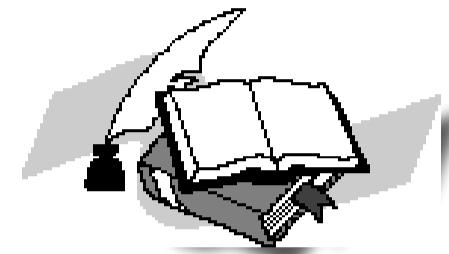
Хъалидэ итхильдэхары зэрэхъухъэрэх, рассказ къекхэмийн сэмэркъеухэмийн чыпэ щаубытгъигъ, ахэр гэшэгъэвоных, бээ гурьыгъошыгъэх тхыгъэх.

Хъамыкъэмэр баимрэ

Хъамыкъэмэр сид фэдизээ гулагъэми, итхамыкълэ имыкъышуээ эзэшгээ. «Хъунэп ар юлаакъэ — сидэу зысшыими, хахъо сшырэл, чланэ сэшши нахъ. Тигъунэгъур баим сепльымэ, илэм ючээ юшыгъэгъэрэп, непи нычэпи ибылым

хагъэшгээ. Общественнэ советын хэтхэм ацэклэ Елена Космачевар нытихэм къяджагъ къэлэцныгъэхэм япуныгъэ-гэсэнэгъээ пшъэдэгъэх ин хэлэхэу къеклонгэнхэу ыкъи полицием икъулыкъушэхэм къафишырэ унашохъэр дэх имыгъэ агъэцэклэнхэу.

**МАМЫРИКЬО
Нуриет.**

Амброзием игъэкодын цыфхэм актүачээ зэдирахылтэн зэрэфаам фэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо Совет – Хасэм къышыгъэ Джэпсалъэр

Джыдэдэм амброзиер лъэшэу зыщыбэгъорэ лъэхъан. Нэмыкы къэкихэрэм пэриохуу афэхъузэ, псынкэу аш чыпэшхэ зэлтиубытын ельэкы. Мы уцыжъ лъэпкын чыгур лъэшэу егъэгъу, адэ къэкихэрэм ялтыгъэмэ, псэу зыпкырищэрэ бэклэ нахыб. Лъэпсэшхэ зинэ амброзием нэмыкы хэм зэрахимыгъахорэм епхыгъэу лэжыгъэу къахыжыщыр къеыхын ылъэкыщ. Уцыжъым псым имызакью, микроэлементхэри чын къыхещих. Аш епхыгъэу чыгур нахь хъыбэй мэхъу, лэжыгъэу къырахыжырэмы къышцэ.

Ау къыкэдгэхтымэ тшоигъор амброзием тыкъэзыуухэрэ дунайми, чыгулэжыни мэриохуу зэрэфаххэрэ закъор арэл. Цыфхэм япсауныги аш

зэрарышхо рехы. Зыщыкэгъэрэ лъэхъаныр ары амброзиер нахь зыщынагъор. Ар къизэмийхэрэм (аллергие физиолехэм) япсауныгъэ зэшцэ: анхэм нэпс къаклэкы, жыныгъот яэ мэхъу, тхабылхэм зэрар архы. Аш фэдэ узхэм агъэгумэхэрэм пэлэлэ къыхэкэ уялэзэн фае.

Амброзиер нахьжхэми, нахь цыкхэм ягуа. Адьгем ис нэбгырэ мини 4-м ехъур (ахэм ашыщэу нэбгырэ мин фэдизир къэлэццых) аллергическэ ринитимэ жыныгъотымрэ агъэгумэхы. Ильэс къэс аш фэдэ сымаджхэхэр нахьхэ мэхъу.

Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо Совет – Хасэм республикаан икъэралыгъо хэбзэу къулыкъухэм, чыпэ зыгъэорышэжынымкэ къулыкъухэм, Адьгем ёшлэ

урэ пстэуми зафегъазэ, амброзием игъэкодын актүачээ зэдирахылтэн зэрэфаар арело.

Мэкумэш предпринятихэм ялаажхэм, унэе предпринимательхэу агропромышленнэ комплексым щилжэхэрэм мы юфыгъом нахь лъэшэу анаэ тырадзэн, амброзиемрэ нэмыкы уцыжхэмрэ ягъэкодын зэкэри къыхэлэжъэн, ар ишъэрильэу зэрэштыр хэти зэхиштэн фае. Джашыгъур ары къыдгот цыфхэм япсауныгъэ къэтыухумэн, тичыгухэр нахь гъэбэжкульэ тшын зытльэжыщтыр. Ткъячээ зэдхылэзэ, амброзиер лэжэкүлпэхэм, щагхэм, чыгхэтэлэжыпэхэм, муниципальнэ образованихэм къафэгъэзэгъэ чыпэхэм арьдгэхкодыкын фае.

Адыгэ Республикаан и Закон

Адыгэ Республикаан и Законэ «Муниципальнэ финанс улъэкүнхэр зэхажэхэ зыхъукэ, чыпэ зыгъэорышэжынымкэ къулыкъухэм ялофышэхэу Урысые Федерацием административнэ хэбзэу къоныгъэхэмкэ и Кодекс истатя заулэмэ зигугъу къашырэ административнэ хэбзэу къоныгъэхэм афэгъэхьыгъэ протоколхэр зэхэзигъэуцон фитхэм яхыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхьыгъ.

Адыгэ Республикаан и Законэ 2017-рэ ильэсэм тэгээзээм и 1-м аштагэу N 103-р зытетэу «Муниципальнэ финанс улъэкүнхэр зэхажэхэ зыхъукэ, чыпэ зыгъэорышэжынымкэ къулыкъухэм ялофышэхэу Урысые Федерацием административнэ хэбзэу къоныгъэхэмкэ и Кодекс истатя заулэмэ зигугъу къашырэ административнэ хэбзэу къоныгъэхэм афэгъэхьыгъэ протоколхэр зэхэзигъэуцон фитхэм яхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикаан ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр, 2017, N 12) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

- 1) а 1-рэ статьям ия 5-рэ, ия 6-рэ пунктихэм къячэ ямыгъэхэу лъытэгъэнэу;

Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2019-рэ ильэсэм мэлыльфэгъум и 30-м ыштагъ

2) я 2-рэ статьям мыш тетэу я 6 – 14-рэ пунктихэм хэгъэхьогъэнхэу:

«б) муниципальнэ образованием иадминистрации икомитетэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ;

7) муниципальнэ образованием иадминистрации икомитетэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ игуадээ;

8) муниципальнэ образованием иадминистрации игъэорышлапэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ;

9) муниципальнэ образованием иадминистрации игъэорышлапэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ игуадээ;

10) муниципальнэ образованием иадминистрации иотделэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ;

11) муниципальнэ образованием иадминистрации иотделэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ игуадээ;

12) муниципальнэ образованием иадминистрации икомитет, игъэорышлапэ хэхъэрэ отделэу муници-

пальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм ишацэ;

13) муниципальнэ образованием иадминистрации икомитетэу, игъэорышлапэу, иотделэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм испециалист шхъяэ, муниципальнэ образованием иадминистрации испециалист шхъяэ муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэр;

14) муниципальнэ образованием иадминистрации икомитетэу, игъэорышлапэу, иотделэу муниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэм иведущ эспециалист, муниципальнэ образованием иадминистрации иведущ эспециалист штэмуниципальнэ финанс улъэкүнхэм афэгъэзагъэр..»

Я 2-рэ статья. Мы Законым къячэ иэ зыхъурэр

Официальнэ къызыхаутырэ мафэм Ѣгъэжьагъэу мы Законым къячэ иэ мэхъу.

Адыгэ Республикаан и Лышхээ Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
жъоныгъуакэм и 8, 2019-рэ ильэс
N 233

Адыгэ Республикаан иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикаан иминистрэхэм я Кабинет 2007-рэ ильэсэм шэклогъум и 26-м ышыгъэ унашьоу N 192-р зытетэу «Зээзгыныгъэ зэрээдашырэм тетэу ашхъэ паекэ чыгхэр къызэррашэфын альэкыщ уасэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикаан ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр, 2007, N 11) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

Урысые Федерацием мэзхэмкэ и Кодекс ия 82-рэ статья ия 7-рэ пункт диштэу Адыгэ Республикаан иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикаан иминистрэхэм я Кабинет 2007-рэ ильэсэм шэклогъум и 26-м ышыгъэ унашьоу N 192-р зытетэу «Зээзгыныгъэ зэрээдашырэм тетэу ашхъэ паекэ чыгхэр къызэррашэфын альэкыщ уасэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикаан ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр, 2007, N 11) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) шхъяэм гүшүгъэхэу «Урысые Федерацием мэзхэмкэ и Кодекс ия 81-рэ статья ия 41.4-рэ пункт къыщыдэлъятахъэр хэмийтхэу» зыфиохэрэр хэгъэхьогъэнхэу;

2) а 1-рэ пунктихэм хэт гүшүгъэхэу «ашхъэ паекэ» зыфиохэрэр ауж гүшүгъэхэу «Урысые Федерацием мэзхэмкэ и Кодекс ия 81-рэ статья ия 41.4-рэ пункт къыщыдэлъятахъэр хэмийтхэу» зыфиохэрэр хэгъэхьогъэнхэу;

3) гуадээм ышхъяэ гүшүгъэхэу «Урысые Федерацием

ем мэзхэмкэ и Кодекс ия 81-рэ статья ия 41.4-рэ пункт къыщыдэлъятахъэр хэмийтхэу» зыфиохэрэр хэгъэхьогъэнхэу.

2. Заштэрэм Ѣгъэжьагъэу мы унашьом къячэ иэ мэхъу.

Адыгэ Республикаан и Премьер-министрэу
Александэр НАРОЛИН
къ. Мыекъуапэ,
мэкуугъум и 10, 2019-рэ ильэс
N 141

Адыгэ Республикаан Йофшиэнхэм социальнэ хэхъоныгъэрэхэм я Министерствэ иунашъу

Зыныбжь хэклотагъэхэм апае республикэ спартакиадэу «Шъопсэу!» зыфиорэр зэхэцэгъэнэм ехыллагъ

Адыгэ Республикаан икъэралыгъо программэу «2014 – 2020-рэ ильэсхэм цыфхэм социальнэ іэпэйгэу яягъэтоигъэнэр» зыфиоу Адыгэ Республикаан иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ ильэсхэм шэклогъум и 29-м ышыгъэ унашьоу N 285-р зытетымкэ аухэсгъяэр гъэцэлгээнэм тегъэпсихъагъэу **унашъо сэшы:**

1. Зыныбжь хэклотагъэхэм апае республикэ спартакиадэу «Шъопсэу!» зыфиорэр зэрээхэхэрэхэм ехыллагъэ Положениер гуадээм диштэу ухэсигъэнэу.

2. Социальнэ фэло-фашиэмкэ отделым ишацэ Ж. С. Цыпынэм:

1) зыныбжь хэклотагъэхэм апае республикэ спартакиадэу «Шъопсэу!» зыфиорэр зэрээхэ-

хэхъоныгъэрэхэм я официальнэ интернет-сайтэ аригэхъянэу;

— къащыхаутынм пае мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгэим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэхъэрэ официальнэ тедзэгъю «Адыгэ Республикаан ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъянэу.

4. Мы унашьор зэрагъэцаклээрэм гүнэ льысфынэу сшхъяэ зыфэсэгъязэ.

Министрэу
МЫРЗЭ Джанбэц
къ. Мыекъуапэ,
мэкуугъум и 27-рэ, 2019-рэ ильэс
N 175

Гандбол

«Адыифым» тегъэгугьэ

Мыекъопэ гандбол клубэу «Адыифым» итренер шхъаэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Александр Реввэ гүшүэгэй туфэхь уг.

— 2019 – 2020-рэ ильэс ешэгтэй зыфтэгэхъязыры, — кытиуагь Александр Реввэ. — Зыгъээсфыгъо уахтэр дэгьюо дэлжээгүй аялжсан сэлтэй.

Александр, гээзетеджэхэр «Адыифым» кыкынчэхэр, хэккыжыгъэхэр зэрагъашэ ашонигъу.

— Къэлэпчэйтэй Маргарита Кушнырь Беларусь щешэшт. Виктория Долинар «Кубань» Краснодар рағэблэгъагь. Марина Васильевамэ Мария Мартыненкэмэ гандболын хэккыжыгъэх, къэлэцыкхээр алху. Мария Сорокинар, Анна Пулenkэр, Инесса Неупокоевар – ахэри «Адыифым» хэтыжхээ.

— Инесса Неупокоевам иэзээсэнгъэ хигъахъоштыгъ, къэлапчэйтэй Игудаор бэрэ дэзьдэрэмэ аяшыгъигь.

— Тигъэгугьэштыгъ, ау Краснодар щыпсэущтэу кытиуагь, унэгээ юфхэри зэригъафхэ шоиньт.

— «Адыифым» кыххэхъягъэхэм аялжэхэр кытфелохэба.

— Юлия Куцеваловам «Адыифым» кыгъээжэйгъ. Блэкигъэ ильэсэм Израиль щешлагь, хэгъэгум икомандэхэм аяшц хэтигъ, дышээр кыдээзыхъягъэхэм аяшц. Сабир кызылфэхъуугъэ къэлэпчэйтэу Светлана Кожубековам ешэгъуухэм зафегъехъязыры. Анастасия Серадскаяр хягъэхэм Игудаор бэрэ изыдэхээр аяшц. Апэрэ сабир аяшкыфэхъуугь, «Адыифым» кызэригъээжэйгъээр тигуагэ.

Бэрэ тызэжэгъэ Кобл Зурыет «Адыифым» хэт, иешаклэ тикомандэ дештэбэ?

— Кобл Зурыет адигэ пшашь, шалсыгъэ куаджэ щаплугь, Ставрополь икомандэ хэтигъ. Зэхэшкэлэ дэгүү, гупшигэ хэлтээгэе ешэ. «Адыифым» хэхъонигъэ фээзышгэхэм ахэтэлтигэ.

— Урысыем икілээджа-клохэм я Спартакиадэ аялж чыпіэр Мыеекъуапэ испорт еджаплэй Джэнчэтэ Султан ыцэ зыхырэм икомандэ кыщидихъагь. Пшашъэхэм шъуалэлэлэбэза?

— Тренерэу Никита Голубыгъэсэрэ пшашъэхэр хэгъэгум инэмийкыре зэнэкъохуухэм ахэлэжъагь, аялж чыпілэхэр кыашахъигъэх. Ныбжыкынхэям якомандэ ешэлкүү 7 кыхтэштыгъ.

— Хэта ахэр?

— Ангелина Куцеваловар Юлие ышылху. Дарина Никули-

нар, Мария Кучеренкэр, Юлия Баевар, Алина Морозовар, Юлия Кожубековар, Диана Казихановар «Адыифым» тштальтэх, нахь пытэу альэ таунхэу, яешлаклэ хагъэхъонэу афэтэо. Клэлэдэжкэлэ командэхэмэр спортышхом хэт командэхэмэр зэфэдэхэп. Нахь ныбжыкылалохэр зыпкь итэу ешэнхэм фэхъазырхэп.

— Джэнчэтэ Султан зэриоштыгъэу, бзыльфыгъэ гандболын кырырыкштэр къэшэгъуа. Арэу щитми, ауж кынхээрэм шъуалэхкыжыншъуегупшисэба?

— 2019 — 2020-рэ ильэс ешэгъуур зэрээхашшт шыкылэм ельтыгъээр маклэп. Апэрэ чыпіхыр пешорыгъэшт ешэгъуухэм кыашыдээзыхъяхэрээр аялж медальхэм афэбэнэштхэр. Нэмэйкэлэ командэхэр куп шхъафым щынзэнэкъохуущтых.

— **Мыгъэ ЦСКА-р суперлигэм кыххэхъягь.**

— Ар Москва икоманд, медальхэм афэбэнэн имурад.

— «Адыифым» Ксения Дьяченкэр, Кобл Зурыет, Анастасия Загайко, Татьяна Кирилловар, Светлана Кожубековар, Анастасия Серадскаяр, нэмэйкхэри дэгьюо щешэнхэ альэккыншт. Шъуалэбэнэшт чыпіэр кытэлэуагъэбэза?

— Опыт зиэхэмэрэ нахь ныбжыкылалохэмэр зэгүүсэху хэгъэгум изэнэкъоху хэлэжъэштых. Блэкигъэ ильэс зэнэкъохуум нахь дэгьюо «Адыифым» мыгъэ ешэшт. Сицихъэ тельэу аялжсан.

— **Спартакиадэ аялж чыпіхыр пешорыгъэшт.**

Пэр кышыдээзыхъигъэ пшашъэхэм аяшхээр Урысыем икомандэхэм аялжэхэр аялжэхъягъэх.

— Аялж чыпіхыр. Алина Морозовар къеджагъэх, лэжжапкэу кыратыштыри хэлшыкылэ нахьынагь. Арэу щитми, Алине Адыгейим икомандэ щешэ шлонгыу, нэмэйкэлэ пшашъэхэри аялж фэдэх.

— **Ныбдэгъу ешэгъуухэр шуулэштхэ.**

— Шышхъэум и 7 — 8-м Ростов-на-Дону «Ростов-Доным» тышыкылэшт. Шышхъэум и 12-м Краснодар тышыкылэшт чыпіэр командэу «Кубань». Мы мазэм и 14-м «Кубань» Мыеекъуапэ къэлэштхэ. Астрахань хэкүм игу-бернатор и Кубок кыдэхъигъэйнэм фэгъэхъигъэ зэнэкъохуум шынхъэум и 22 — 25-м тыхэлэжэшт.

— **Ильэс ешэгъуур сидигъуа зышьуулэштхэ.**

— Йоныгъом и 1-м Ставрополь, и 3-м Астрахань якомандэхэм тадешшт.

— Зэнэкъохуум гъэхъягъэхэр шышьуушынэу, нахьынэ бэрэ түжүүгъэгүүшонэу шуулэштэо.

— Тхуаугеэлэсэу.

Европэм изэнэкъохуум

Типшьэшни 4 щешлэ

Ильэс 18-м иэс зыныбжь пшашъэхэр Европэм гандболымкээ изэнэкъохуум хэлажьсэх. Урысыем ихэшишыкыгъэ командэ «Адыифым» иешлэгъю 4 аяштэ.

Словением щыкэрэ зэлүүгэйхэм ахэлажьсэх Юлия Баевар, Юлия Кожубековар, Алина Морозовар, Мария Кучеренкэр. Ангелина Куцеваловам шьобж кызыэрэтирашагъэм кыххэкэлэ зэнэкъохуум хэлажьсэх.

Урысыер Словением, Черногориет атэклиагь. Юлия Баевар анахь дэгьюо щашагъэу зэхэшаклохэм альятаагь. Франциер 32:25-у Урысыем кытиеклиагь. Юлия Баевар гыогыгуи 8 Францием икомандэ икъэлапчэй Игудаор дидзагь.

Зичээзыу щашагъэхэм Даниемрэ Германиемрэ Урысыер аялжэшт.

Футбол

Ятлонэрэ къеклокыгъор

Адыгэ Республикэм футболымкээ изэнэкъохуум хэлажьсэхэрэ командэхэм ятлонэрэ къеклокыгъор аялжагь.

Ешэгъуухэр

«Адыгэкъал» — «Теуцожь район» — 6:2, «Герта» Ханский — «Красногвардейскэ район» — 0:5. Зэнэкъохуур лъэклюатэ, зичээзыу щашагъэхэр нэмэйкэлэ командэхэм ялштых.

Нэхүүгтэй зынхэхъязырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзшагъэр ыкыдээзыхъягъэр:

Адыгэ Республикаам лъэпкэ Йофхэмкэ, Йэкыб къэралхэм аялжэштүүрээ тильэпкээзгүүхэм адьрияэ зэпхынгъэхэмкэ ыкыдээзыхъягъэр къебар жууцэхэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр:
385000,

къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхьапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъхэрэ аялж. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлжээ, шрифтыр 12-м нахь цыкынэу щитэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхьагъэр редакцием зэкегъэлжийх.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зынхуахытагъэр:
Урысые Федерацием хэутийн Йофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкыдээзыхъягъэр и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэлорышлам, зэраушхытагъэрэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зынхуахытагъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкі
пчагъэр
4271
Індексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2299

Хэутийн
узыкылэхэну щит
уахтэр
Сыхытэр
18.00
Зынхуахытагъэр
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъаэм
ипшээрлэхэр
зыгъэцаклэр
Мэшлэкъ
С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхырэ секретарыр

Жакімъкъ
А. З.